

Asia: LVM/237/01/2018

Valtioneuvoston periaatepäätös kehittämissuunnitelmaksi logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Digitalisaation hyödyntäminen, automaation ja uusien innovaatioiden käyttöönoton tukeminen ovat tärkeitä tavoitteita. VR pitää ensiarvoisen tärkeänä panostamista laadukkaaseen väyläverkkoon. Logistiikkaketjun toiminnan tehostaminen edellyttää väyläinfrastruktuurin tasosta ja kunnosta huolehtimista.

VR puoltaa myös liikenteen ja logistiikan automaation edistämistä koskevia hankkeita ja näkee tämän suuntauksen positiivisena sekä palveluntarjoajan että -käyttäjän näkökulmasta.

Luonnoksen toimenpiteissä on mainittu konkreettisesti rahtitiedon sähköistäminen. VR kannattaa sähköisten rahtikirjojen käytön edistämistä.

Kehitystarpeita

Liikennevälineiden teknologinen kehitys edellyttää liikenne- ja viestintäinfrastruktuurin ja muun liikenteen toimintaympäristön kehittämistä. Jotta rautatieliikenteessä voitaisiin täysimääräisesti käyttää teknologisesti kehittyntä kalustoa, tulee rautatieinfrastruktuurin olla modernisoitua ja uudentyyntä kalustolle soveltuvaa. Infrastruktuurin kehittäminen mahdollistaa rautatieliikenteen teknisesti kehittyneet kalustoinvestoinnit.

Suomen rautateiden automaatiota hidastavat vaihtelevat sääolot, vanhat järjestelmät ja rataverkon yksiraiteisuus. Digitaalisten palveluiden ja automaation hyödyntäminen edellyttävät rataverkon

kunnostamista. Rataverkon korjausvelka on mittava ja ratainfrastruktuurin huonokuntoisuus vaikuttaa jo nykyisenkaltaiseen liikennöintiin, saati että se mahdollistasi uusien kehittyneiden ratkaisujen käyttöönoton.

Rautatieinfrastruktuuriin liittyy edellä mainitun korjaustarpeen lisäksi tarve vanhentuneiden järjestelmien uusimiseen. Erityisesti rataverkon kulunvalvonta on uudistettava, jotta automaatio ja digitaalisten palveluiden kehitys olisi ylipäättään mahdollisia.

Kaupalliset ratkaisut rajapintojen avaamisen lähtökohtana

Rautatieliikenteessä on jo vakiintuneesti saatavilla esimerkiksi henkilöliikenteen junien kokoonpano-, aikataulu- ja kulkutiedot avoimen rajapinnan kautta. Julkisen tiedon avointa käyttäminen on perusteltua edistää myös jatkossa. Toisaalta kansallisen kilpailukykyyn säilyminen on turvattava esimerkiksi huolehtimalla tavaraliikenteen kuljetusten ja kuljetusvirtojen luottamuksellisuuden säilymisestä.

Tiedon hyödyntämisen ja rajapintojen avaamisen on perustuttava kaupallisiin ratkaisuihin ja yritysten välisiin sopimuksiin. Liikennepalvelulain valmistelun yhteydessä on tullut todetuksi, että kaupallisia tiedon hyödyntämisen ratkaisuja syntyy ilman lainsäädännöllistä pakkoakin. Tämä on otettava lähtökohdaksi myös tulevaisuuden ratkaisujen suhteen.

Järjestelmien yhteentoimivuuden osalta on turvattava mahdollisimman salliva ja kokeiluja edistävä teknologinen kehitys. Rajapintojen osalta mikään teknologia ei ole muodostunut yleiskäyttöiseksi. Viranomaisaloitteista tietyn teknologian edellyttämistä tulee välttää tässä kehittyvässä tilanteessa.

VR:n käsityksen mukaan kapasiteetin jakopalveluiden ja -alustojen sekä tavara- ja henkilökuljetusten yhdistämispalveluiden kehittäminen kuuluu yritysten omiin kaupallisiin ratkaisuihin, eikä niihin liittyvistä kehittämisvelvoitteista ole perusteltua säännellä erikseen. On toimijoiden omassa intressissä pyrkiä parhaaseen mahdolliseen tehokkuuteen toiminnassaan ja siten toimivimmat ratkaisut syntyvät markkinaehtoisesti.

VR pitää tärkeänä, että teknologian kehittyessä erityistä huomiota kiinnitetään tietosuojaan ja tietoturvaan huolehtimiseen.

Keisanen Leena
VR Group